

Met de camper door South Dakota, USA

WILDWEST OP WIELEN

Amerika is een groot, breed land met dito wegen. Uitermate geschikt om met een camper te bereizen. Als je dan ook nog eens tijdens je reis door de ruige cowboy- en indianenstaat South Dakota een Indian Summer cadeau krijgt, dan ben je een vette spekkoper.

TEKST MYLÈNE DE LA HAVE FOTO'S SANDER BOER

What the HELL are you doing on this road? This is the worst road EVER! I HATE this road!" De Amerikaan die we hebben

angehouden om te vragen hoe lang de stoffige met kuilen bezaaide gravelweg, waarop we per ongeluk met onze camper zijn belandt, nog duurt, schudt medelijdend en een beetje bezorgd z'n hoofd. "Deze weg duurt forever!" zegt hij streng vanachter het stuur van z'n grote pick-uptruck. "En ik heb slecht nieuws voor jullie: it will get worse!" Kaartlezeres en collega-journaliste Isabel, die ons – tot deze kleine inschattingsfout – al dagenlang met duizelingwekkende precisie over de Amerikaanse wegen navigeert, vraagt een beetje beteuterd: "We rijden hier al twee uur. Kunnen we dan niet beter omkeren?" De man steekt z'n vlezige, ietwat rood aangelopen hoofd door het raam en bekijkt onze aantrekkelijke, blonde kaartlezeres en bezweert haar: "Honey, whatever you do: don't go back! Dat is nog veel erger. Gewoon rustig doorrijden, er komt vanzelf weer asfalt, good luck!" Na deze profetische woorden trapt hij op z'n gaspedaal van z'n sterke fourwheeldrive en stuift ervandoor, ons in een regen van steentjes en een dikke stofwolk achterlatend.

Off-the-roadavonturen

We bevinden ons op een vrij avontuurlijk moment van een camperreis door de staat South Dakota in Noord-Amerika.

Bijschrift xxxxxxx

Travelhome, een reisorganisatie die camperreizen over de hele wereld organiseert, heeft ons, een handvol journalisten en een fotograaf, uitgenodigd dit relatief onbekende deel van de USA onder de aandacht te brengen. Ons gezelschap, een groep van zeven, is verdeeld over twee *Recreational Vehicles*: enorme bakbeesten van campers waar je in Nederland waarschijnlijk een groot rijbewijs voor nodig hebt en die bepaald niet geschikt zijn voor off-the-road-avonturen. Het is vandaag de één na laatste dag van onze reis die vrijwel zonder calamiteiten is verlopen, op het vroegtijdig kwijtraken van 'mijn' achteruitkijkspiegel na dan. We hadden, een week geleden, de campers koud

opgehaald of een onvervalste *hillbilly* vond het nodig rakelings langs mijn RV te rijden tijdens een stop voor een Buffalo-steakrestaurant. BENG, met een geweldige klap verbrijzelde hij in een regen van glas- en plasticsplinters m'n linkervoorspiegel. Netjes verzekeringspapieren invullen was er ook niet bij. De brokkenpiloot, een stoere kerel met wit, lang haar in een paardenstaart en gekleed in houthakkersshirt, cowboylaarzen en spijkerbroek, had geen zin in administratieve rompslomp en scheurde er snoeihard vandoor toen hij mij te voet zag naderen om de boel met hem te regelen. Ik was te beteuterd om z'n nummerbord te noteren. Omdat alles links van mij nu één grote dode

Bijschrift xxxxxxx

hoek was, diende fotograaf Sander Boer vanaf dat moment als linkerbuitenspiegel. Bij het opschuiven van een baan of het nemen van een bocht naar links, stak hij z'n hoofd uit het zijraam en brulde of en wanneer ik mijn manoeuvre kon maken. Drie zonnebrillen zijn op die manier van z'n kop gewaaid, maar we hebben met dit systeem een week lang zonder problemen door Amerika kunnen scheuren. Pas vanmorgen vroeg vonden we in een campingwinkel een geschikte make-upspiegel die we met ducttape op het kapotte geraamte van de linkerbuitenspiegel hebben geplakt. En nu staan we hier, met 32 kilometer onbegaanbare weg voor ons en evenzo veel achter ons. Pas diep in de nacht zullen we vandaag ons einddoel, de stad Cheyenne, aandoen om morgen naar het vliegveld van Denver te reizen.

Gesloopt – we hebben in zes dagen tijd 1291 mijl (is 2084 kilometer) gereden – maar bijzonder tevreden kunnen we dan in onze vliegtuigstoelen ploffen, onze hoofden gevuld met de indrukwekkende beelden die we afgelopen week hebben verzameld.

Fred Flinstone-heuvels

Als je in Amerika een camper huurt, moet je verplicht de eerste nacht in een hotel slapen. Een voertuig van 12 meter lang, 3 meter breed en 3,5 meter hoog geeft een verhuurder liever niet mee aan iemand die zojuist twaalf uur in een vliegtuig heeft zitten dommelen. South Dakota zelf heeft geen vliegveld, daarom landen we op Denver, Colorado. Na een nacht wakker liggen (jetlag) in een hotelbed, halen we 's ochtends vroeg onze RV's op: de grootste maat

Bijschrift xxxxxxx

Bijschrift xxxxxxx

Bijschrift xxxxxxx

die ze hebben. Na een half uur durende instructiefilm 'Bochten ruim nemen! Niet onder lage takken door! Nooit achteruit rijden zonder assistentie van een reisgenoot! Let op lage tunnels en viaducten!' gaan we op weg naar het zuidelijkste puntje van South Dakota. Het is maar een paar centimeter op onze kaart, maar het is verder dan Amsterdam-Parijs. Reisleider Marcel: "Bijna iedereen verkijkt zich in Amerika op de afstanden; mensen die met een camper gaan reizen, willen veel te veel in te korte tijd. Wij gaan in deze week overigens een reis maken waar een normaal mens minstens drie weken over doet, dan weten jullie dat vast." Onze eerste overnachting is in de Black Hills, in Custer State Park. Het is een gebied met heldere meren, prairies en rotsachtige Fred Flinstone-heuvels, »

Bijschrift xxxxxxx

Bijschrift xxxxxxx

bezaaid met naald- en loofbomen. De eerste bewoners, de Lakota-indianen, begroeven er hun doden, dus voor hen zijn de Black Hills *holey ground*. Onderweg zien we steeds meer wilde bizons langs de kant van de weg en tussen de bomen grazen. Bij aankomst blijkt onze camping onder surrealistisch uitzieende bomen te liggen. De kleuren van de bladeren zijn on-Nederlands: fluorescerend rood, geel of oranje. Het weerbericht vermeldt dat we ons deze week kunnen verheugen op een 'Indian Summer', een periode van bovengemiddelde temperaturen en zonneschijn die de uitbundige herfststoeien nog meer doen oplichten. Als we uitstappen klinken er opgewonden geluiden. 'Tjik, tjik, tjik'. Tientallen eekhoortjes waarschuwen elkaar in de bomen boven ons dat er nieuwe indringers zijn. 's Nachts krijgen we bezoek van een kudde 'Elks', grote edelherten die nieuwsgierig, met enorme geweien 'van wel anderhalve meter hoog' volgens een Vlaamse collega, tussen onze campers doorlopen. "You just missed the roundup," zegt een oude parkbewaarder de volgende ochtend. "In dit park leeft een kudde van 1400 bizons. Eens per jaar worden ze door *wranglers* (een ander woord voor cowboys) bijeen gedreven. Dat doen we jaarlijks om ze te inventariseren, de jongen te brandmerken en dieren te separeren voor de verkoop. Een buffel levert tussen de 1700 en 3000 dollar op en met dat geld kunnen we dit park onderhouden." In Custer Park bevinden

zich poema's, spierwitte berggeiten en wilde dikhoorns, maar tijdens onze rit door het park maken we alleen kennis met de wat brutalere diersoorten: eekhoorns, herten, antilopen, bizons en een grote populatie prairiehonden: de obesitas-uitvoering van het Afrikaanse stokstaartje. Onze grappigste ontmoeting is met een stuk of tien brutale, door de wol geverfde ezels, die ons eerst de weg versperren en vervolgens om de beurt hun koppen door het raam steken, op zoek naar een lekkernij.

Crazy Horse

De volgende dag rijden we in colonne naar het Crazy Horse Memorial; een indrukwekkende en kolossale rots-sculptuur boven op een bergtop van het gelijknamige indianenopperhoofd. Crazy Horse werd in 1877 doodgestoken door een Amerikaanse soldaat in Ford Robinson en het beeld symboliseert het onrecht dat de oorspronkelijke bewoners van dit gebied is aangedaan. Ooit, in 1949, begon een man met een drillboor gaten in de top van deze berg te boren en met dynamiet stukken weg te blazen. De man, een beeldhouwer met de onmogelijke naam Korczak Ziolkowski, wilde wel 'iets nuttigs' doen met z'n leven, zo liet hij weten. Hij legde de lat hoog: het moest een gigantische rotssculptuur worden van chieft Crazy Horse compleet met verentooi en op z'n briesende paard. Ondanks dat Ziolkowski over een werk-lust beschikte die aan het waanzinnige

Bijschrift xxxxxxx

grensde, en op late leeftijd met een achttien jaar jongere vrouw nog tien kinderen produceerde om zijn levenswerk na zijn dood voort te zetten, is nu, meer dan een halve eeuw later, alleen nog het gezicht van Crazy Horse af. Of de rest van het beeld ooit nog uit de berg zal verrijzen, is zeer de vraag. Mannen als Ziolkowski worden waarschijnlijk maar eens in de twee eeuwen geboren. Maar ook zonder verentooi, lijf en paard is het monument meer dan indrukwekkend. Na Crazy Horse reizen we dezelfde dag nog door naar Mount Rushmore; de

berg waarin de eerste vier presidenten van Amerika zijn uitgehakt. Het beeld van de vier koppen in de rotsen kennen we allemaal wel uit films en van foto's, maar toch hadden we de volgorde beter andersom kunnen doen. De heren George Washington, Abraham Lincoln, Theodore Roosevelt en Thomas Jefferson zien er vergeleken bij het Crazy Horse-monument te gepolijst en gelikt uit en maken op ons lang niet zo veel indruk als de veel grotere, onvoltooide, arrogant kijkende Indianenchief. Misschien geeft het feit dat hij waarschijnlijk van z'n levensdagen niet meer zal worden voltooid hem juist de tragiek mee die past bij wat z'n volk is aangedaan. 's Avonds arriveren we in Deadwood, een historisch goudzoekersstadje met een beruchte reputatie. Ooit tierde de misdaad hier welig en kwamen outlaws en revolverhelden af op de gokhuizen, bordelen en saloons van Deadwood. Wildwest-icoon Wild Bill Hickock kreeg hier tijdens een potje poker een kogel in z'n rug en ligt hier begraven naast de rokende, zuipende, vloekende en scherp schietende helleveeg Calamity Jane, van wie vermoed wordt dat ze met Hickock een affaire en zelfs een

kind had. Veel meer dan drinken en gokken kun je overigens als toerist nog steeds niet in Deadwood. Vrijwel elk café is uitgerust met een indrukwekkende reeks eenarmige bandieten en de bars worden bevolkt door – veelal Amerikaanse – toeristen en een paar *locals* die de sfeer van het Wilde Westen nog bij zich dragen. "Vroeger, toen iedereen hier nog een revolver droeg," zegt een whisky-drinkende kerel met een indrukwekkende, witte hoed, "waren de mensen hier een stuk beleefder dan nu. Als je toen tegen iemand aanliep op straat en je zei geen 'sorry', dan kreeg je een kogel door je kop. Ik hou wel van die helderheid." 's Avonds eten we met z'n allen in Diamond Lil's, een restaurant gelegen in het casino Midnight Star, en eigendom van acteur Kevin Costner die hier in de buurt opnamen maakte voor zijn klassieker *Dances with Wolves*.

Verstilde, macabere schoonheid

De volgende ochtend nemen we een adembenemende route naar Spearfish Canyon, een vrijwel onbegaanbaar natuurgebied waar Kevin Costner delen uit z'n *Dances with Wolves*-epos filmde. We rijden tussen steile, met bomen begroeide rotswanden door. Soms lijkt het wel of de bergen in de fik staan, zo vlammen de felle kleuren van de loofbomen op tussen de donkere gedeelten met dennenbomen. Na een mooie wandeling rijden we door naar Wall Drug-store, de grootste winkel van heel Amerika, gelegen in het kleine plaatsje Wall. De megastore blijkt een toeristenval te zijn waar je eigenlijk alleen maar onzin (souvenirs van het ergste soort) kunt kopen. Gelukkig is er wel een cowboylaarzenafdeling waar ze de allergrootste collectie westernboots hebben die ik ooit heb gezien. Ondanks dat lukt het me een mooi paar te scoren. Na het shoppen, wippen Sander, Isabel en ik – de andere helft van ons gezelschap is al vertrokken naar onze volgende camping in het Badlands National Park – nog even een ouderwets uitzieende *diner* binnen. Een neef van Ozzy Osborn – en als hij het niet is, lijkt

Bijschrift xxxxxxx

Bijschrift xxxxxxx

Bijschrift xxxxxxx

Bijschrift xxxxxxx

Bijschrift xxxxxxx

Bijschrift xxxxxxx

Bijschrift xxxxxxx

hij er spekend op – staat achter de bar: vettig, dun, lang haar, al een beetje kalend op de kruin, een haarband om, een gebit dat wel wat verzorging kan gebruiken en z'n dikke buik verpakt in een T-shirt van Metallica. Als we drie Budweisers bestellen, vraagt Ozzy Sander en Isabel om hun ID en mij niet. Quasi-verontwaardigd schop ik een scènetje aan de bar en dreig m'n *shotgun* uit de camper te gaan halen als hij niet ook onmiddellijk om mijn ID vraagt, al is het maar uit beleefdheid. Ozzy schiet daarop in een lachbui van een minuut, noemt mij een *crazy woman* en geeft ons alle drie een tweede Budweiser van de zaak. Je kunt van Amerikanen zeggen wat je wil, maar met hun vaak kinderlijke humor en ontwapenende nieuwsgierigheid is het voor mij altijd een feest om door hun land te reizen. En ook nu weer maken we gedurende de hele reis vrijwel geen chagrijnige *locals* mee. Toegegeven: ze kunnen verschrikkelijk *over the top* zijn en een potje staan te acteren waarvoor je ze ter plekke een Oscar zou willen overhandigen, maar daarnaast zijn ze bijna altijd gastvrij, behulpzaam en beleefd. Op mijn brokken makende *hillbilly* na dan. Een heel klein beetje tipsy door de combinatie slaapgebrek, nasluimerende jetlag en twee Budweisers, bereiken we na een uur rijden in een lage najaarszon het Badlands National Park. Na ons lacherige verblijf in Ozzy's *diner*, zijn we alle drie totaal niet voorbereid op de

Bijschrift xxxxxxx

verstilde, bijna macabere schoonheid die we hier binnenrijden. Het is alsof we de aarde hebben ingeruild voor een andere planeet en we door het decor rijden van een prachtige sciencefiction-film. De spitse, lichte, zandachtige heuvels zien eruit alsof ze gemaakt zijn door een reusachtig kind dat kastelen op het strand heeft zitten bouwen. Op de heuvels zelf groeit niets, ertussendoor ligt heidegrond. Hier en daar zijn kleine groepen herten en bokken te zien. De zachtglanzende pikzwarte asfaltweg die tussen het maanlandschap doorslingert is net nieuw en lijkt te zweven boven de lichte ondergrond waarop hij is aangelegd. "Wow," fluistert Isabel. "Hier word je stil van." Fotograaf Sander graait in z'n tas om z'n fototoestel te zoeken. "We moeten hier stoppen," zegt hij zacht. Zwijgend draai ik de camper een parkeerplaats op. We stappen uit en wandelen naar de rand van een diep ravijn. Het is hier doodstil. Sander maakt foto's. Isabel en ik gaan op een rots zitten en kijken om ons heen, het bordje 'Beware of Rattlesnakes' negerend. Het sterker wordende witte licht van de maan maakt het tafereel om ons heen met de minuut spectaculairder. Zwijgend wachten we totdat de lucht pikzwart is geworden en de maan als een kogelronde schijnwerper boven

ons staat. Dan stappen we in en gaan, bedwelmd door deze bijna bovenaardse ervaring, op zoek naar de rest van ons gezelschap. «

TRAVELHOME AL 26 JAAR GESPECIALISEERD IN CAMPERVAKANTIES.

Travelhome organiseert al 26 jaar camperreizen. Op vakantie in een gehuurde camper is niet goedkoop, maar het zijn vaak reizen waar mensen lang voor sparen omdat ze dat één keer in hun leven gedaan willen hebben. Met de camper door Amerika, Canada, Australië of Nieuw Zeeland trekken. Of naar Chili of Argentinië. Als je dat gaat doen is het goed je grondig voor te bereiden. Travelhome geeft tien keer per jaar informatiedagen en je kunt van hen cd-roms krijgen om je voor te bereiden op je reis. De grootste fout die mensen vaak maken is het onderschatten van de afstanden. Travelhome helpt je een uitgebalanceerd reischema op te stellen en je van alle informatie te voorzien die je nodig hebt. Het beste kun je een persoonlijke afspraak maken zodat je ook meteen een financiële indicatie kunt krijgen van wat je droomreis gaat kosten.
www.travelhome.nl

Bijschrift xxxxxxx